

KYLÄSAARI

1/1985

Kyläsaaren Kiinteistönomistajat
ry:n tiedotuslehti

Puheenjohtaja Esa Pitkälä:

Kyläläinen

Sitä ollaan taas kerran tultu kevääseen ja kesäkin tulee vääjäämättä, vaikka myöhässä.

Kädessäsi on toinen Kyläsaari-lehti eli se ensimmäinen ei onneksi jäänyt viimeiseksi. Olemme päättäneet johtokunnassa, että pyrimme saamaan lehden ilmestymään aina keväisin vuosikokouksen jälkeen. Tässä tarvitaan Sinunkin apuasi. Jos Sinulla on ideoita artikkeleihin tai jos viitsit itse kirjoittaa, toimita ideasi/kirjoituksesi jollekin johtokunnan jäsenelle. Kyläsaariaiheet vitsit ovat myös tervetulleita.

Uusi toimintakausi on alkanut. Me kyläläiset olemme melkoisten haasteiden edessä, kun kylää nyt aletaan tosimelellä kaavoittaa. Yritämme pitää huolta siitä, että kaavoitus tapahtuu kyläyhteisöä ja sen viihtyvyyttä muuttamatta.

Vapaa-ajantoiminta on myös osa toimintaamme, joten Launaisissa tavataan juhannusaattona - eikö totta.

Vuosikokous päätti nostaa jäsenmaksua 20 markkaan vuodelta. Toivottavasti tämä ei aiheuta jäsenmäärän katoa, kun on vielä paljon kyläsaarelaisia, jotka eivät ole jostain syystä jäseniä. Toiminta vaatii aina jonkin verran rahaa, vaikka kaikki työ tehdäänkin talkoilla.

Kyläsaaren Kiinteistön- omistajat ry Johtokunta vuonna 1985

Pitkälä Esa	puheenjohtaja
Nordlund Rainer	varapuh.joht.
Blomster Matti	sihteeri
Laaksonen Elli	varasihteeri
Liiho Jorma	taloudenhoitaja
Liiho Jorma	jäsenkirjuri
Erkkilä Aimo	jäsen
Lankinen Vilho	jäsen
Saariola Unto	jäsen
Ranne Ilmo	jäsen
Lehti Vilho	jäsen

Tilintarkastajat:

Inberg Ismo
Niiranen Paavo

Eino oli tulossa töistä polkupyörällä Rosenlewiltä niinkuin tavallisesti torstai-iltana. Mutta kuinkas kävikään; hän joutui neljännen kerran samalla viikolla putkaan ennekuin oli ehtinyt ylittää valtion-siltaa ja kun hän perjantaiaamuna pääsi pois hän kysyi poliiseilta muina miehinä: - Onks tullu mitään postia?!

KYLÄSAARI

2. vuosikerta, numero 1/1985

Kyläsaaren Kiinteistönomistajat ry:n tiedotuslehti

Toimituskunta: Esa Pitkälä, Jorma Liiho

Valokuvat: Jorma Liiho ja nuorisoseuran arkisto

Jakelu: 700 kpl

Kansikuvat: Fiina Rosnellin asuinrakennus Kyläsaaren ydinkeskustassa vuonna 1910 taustanaan jokisuiston puustoa.

Paino: Mainospori

Kyläsaari asuinpaikkana

Kiinteistöyhdistyksen puheenjohtaja kääntyi puoleeni ja pyysi panemaan paperille omakohtaisia kokemuksia siitä, minkälaista on asua Kyläsaareissa. Suostuin pyyntöön ja seuraavassa rehelliset näkemykseni.

Aika kuluu näköjään nopeasti. Ensi syyskuun alussa näet tulee täyteen 15 vuotta perheemme Poriin muutosta. Koko tämän ajan olemme asuneet Kyläsaareissa Viitasentien varrella. Ensi aikojen kokemukset eivät kovin rohkaisevia olleet. Tulimme Poriin Pohjois-Karjalasta - tarkemmin sanottuna Joensuuusta, missä luonnonolosuhteet ovat aika tavalla satakuntalaisista oloista poikkeavat. Vaaramaisemiin tottuneelle maaston tasaisuus vaati melko pitkän totutteluajan. Vielä enemmän koetteli se, että Itä-Suomessa oli neljä selvästi toisistaan erotettavaa vuodenaikaa: kevät, kesä, syksy ja talvi. Täällä Porissa alkuvuosina tuntui siltä, että vuodenaikoja on vain kaksi: lyhyt kesä ja pitkä syksy. Muistan elävästi erään uudenvuoden päivän, kun pihamaalla kasvava poppeli puhkesi silmuihin!

Aikaa myöten kaikkeen tottuu. Esim. pyöräilyä harastavalle maaston tasaisuus on ihan oivallinen asia. Parina kolmena viime vuonna vuodenaikatkin ovat erottuneet. On kyllä tunnustettava, että pitkä, pimeä ja märkä syksy on minulle henkilökohtaisesti koettelemusten aikaa.

Vuosien mittaan Porissa ja Kyläsaareissa on alkanut viihtyä yhä paremmin. Toisaalta tähän on vaikuttanut monipuolinen ja vaihteleva työ, toisaalta luonnonläheiset ja rauhalliset olosuhteet.

Yhteen seikkaan haluaisin erityisesti kajota. Se on Kyläsaaren korkea palvelutaso. Seutukaavaliiton tekemän selvityksen mukaan kaikki Satakunnan keskuskeskukset ja taajamat mukaanlukien Kyläsaari palvelukuvaustenkin suhteen sijoittuu peräti 25. sijalle! Kylälaisten puheita kuunnellessa huomaa, että tätä tosiasiaa ei tiedetä. Esimerkkinä palveluista mainittakoon hyvät joukkoliikenteen ja valaistut kevyen liikenteen yhteydet, riittävät vähittäiskaupan palvelut, koulu uusine liikuntatiloineen, neuvola, monipuoliset kuntoilu- ja urheilumahdollisuudet, seurakunnan päiväkerho- ym. toiminta, pankkipalvelut, baari sekä eräät muut yksittäiset palvelut.

Puutteita tietenkin on. Useimmiten olen kuullut mainittavan päiväkodin ja viemäröinnin. Uskoisin, että niin nämä kuin muutkin kylälaisten esiintuomat tarpeet lähtevät etenemään asemakaavan laatimisen ja toteutumisen myötä.

Kaupunginjohtaja Martti Sinisalmi.

Unto Saariola:

Meren lahja - Kyläsaari

Kyläsaari sijaitsee muinaisella saarella, joka jo v. 1460 oli madaltumaisillaan kiinni mantereeseen. Kylä on tunnettu aikojen kuluessa viidellä eri nimellä. Voikin vähän omahyväisesti todeta, että rakkaalla lapsella on ollut monta nimeä.

1. Kumboö esiintyy v. 1419. Tämä ruotsalainen nimi merkitsee kokemäkeläisten saarta. Se viittaa siihen, että kokemäkeläiset ovat harjoittaneet täällä kalastusta.

2. Kokemäensaari on edellisen nimen suomalainen vastine. Se näyttäytyy v. 1620 asussa Kaukamäkisaar ja v. 1647 asussa Kokemesar. Kokemäensaari on yhä vielä kylän virallinen nimi.

3. Inderö on jo vuodelta 1542 tunnettu ruotsalainen nimi. Se merkitsee sisempää saarta ja sen vastakoh-ta on Yyteri, joka merkitsee ulompaa saarta.

4. Kylänsaari -nimi on ollut käytössä ainakin v. 1900 tienoilla. Kylänsaari -nimi esiintyy vanhoissa kirjoissa sekä kunnallistalouden asiakirjoissa.

5. Kyläsaari on nykyään käytössä oleva nimi. Kyläsaaren menneisyydessä on ollut havaittavissa, että niin Ruotsin vallan kuin autonomian aikaiset suunnaukset ovat olleet näkyvissä. Mm. Kyläsaaren rautatieaseman nimikilvessä oli 1917 tienoilla vieraskielistäkin tekstiä.

Kokemäensaaren kylällä on monivaiheinen - ja voi sanoa - rikas historia, johon on vaikuttanut Kokemäenjoen ja meren läheisyys. Suunniteltiinpa vuoden 1642 tienoilla Porin siirtämistä Kokemäensaareen.

Tänä päivänä kylä elää ja kehittyy määrätietoisesti pyrkien säilyttämään niin sanotun pehmeän ja mat-talan, ihmisläheisen profiilin.

Jo perinteistä kyläsaarelaisuutta

Jyllin kauppa

"Kyllä, kyllä. Ostan tuon pöydän. Tuokaa se meille Kyläsaareen", sanoo ostaja. "Mutta minne tarkemmin", tuumaa myyjä. "Tiedätkö Jyllin kaupan Kyläsaaren keskustassa?" "Tiedän, se on siinä urheilukentän vieressä." "Juuri siinä, käänny siitä . . ." Näin opastetaan usein vieraitamme Kyläsaareen.

Kauppias Matti Jylli aloitti kauppiastoimintansa Pomarkun Honkakoskella. Jo siellä hänellä oli kiinteän kauppaliikkeen lisänä kauppa-autoja. Ja edelleen, kymmeniä vuosia myöhemmin Jyllin kauppa-auto palvelee syrjäalueiden asukkaita Porin ympäristössä.

Matti Jyllin mukaan pienkauppiaan asema on ajan saatossa ajautunut entistä ahtaammalle. Kehityksen kiivaassa vauhdissa mukana pysyminen vaatii kauppiaalta uudistuskykyä ja erittäin hyvää asiakkaan huomioimista. Jyllin kaupan uudistussuunnitelmissa on kaupan laajentaminen nykyisen kaupan viereen. Kunhan vain kaikki luvat saataisiin kuntoon.

Lähikauppapalvelun ajanmukaistamisen myötä Matti ja Jarmo Jylli toivovat paikkakuntalaisten entistä enemmän arvostavan hyvää lähikauppapalvelua ja asioivan omassa lähikaupassaan.

Matti Jyllin mukaan yhteistyö kyläläisten kanssa on ollut hedelmällistä ja miellyttävää. Ja tietysti paljon myös kyläläisistä itsestään riippuu, miten hyvää ja monipuolista kauppapalvelua he saavat. Käyttämällä oman kylän palveluita taataan hyvä jatkuvuus kaikille kylämme hyväksi ponnisteleville asukkaillemme.

Kyläsaarelaisia kauppiaita kahdessa sukupolvesta, Jarmo ja Matti Jylli.

Kaupan kaivattu laajennus tulee kaupan oikealle puolelle, nyt hiekkakasojen täyttämälle tontille.

Jorma

Vuosikokousmietteitä

Yhdistyksemme vuosikokous pidettiin sunnuntaina 26.4.1985 koulurakennuksen ruokalan tiloissa. Kokouksen puheenjohtajana toimi Esa Pitkälä ja sihteerinä Matti Blomster.

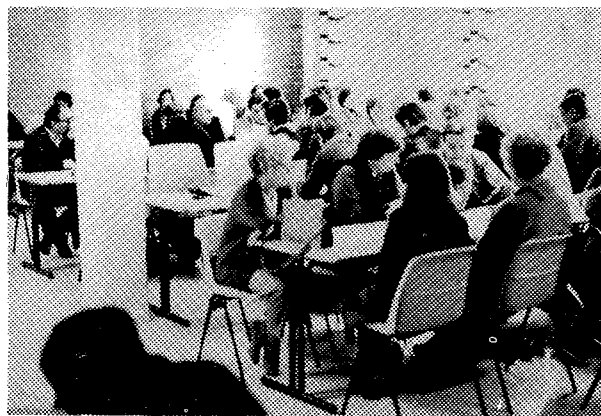
Noin viisikymmentä kyläläistä oli tullut ottamaan osaa kokoukseemme ja kuuntelemaan arkkitehti Airi Mustanojan esitelmää kylämme kaavoituksen nykytilanteesta. Kaavoitusasia herätti vilkkaan ja mielenkiintoisen keskustelun. Arkkitehti Mustanojan ihmisläheinen ja kylämme ihmisten mielipiteiden huomioonottava kaavoitusajattelu antoi uskoa nautinnollisen ja toimivan kaavan aikaansaamisesta Kyläsaareen.

Yhdistyksen johtokunta vuonna 1985:

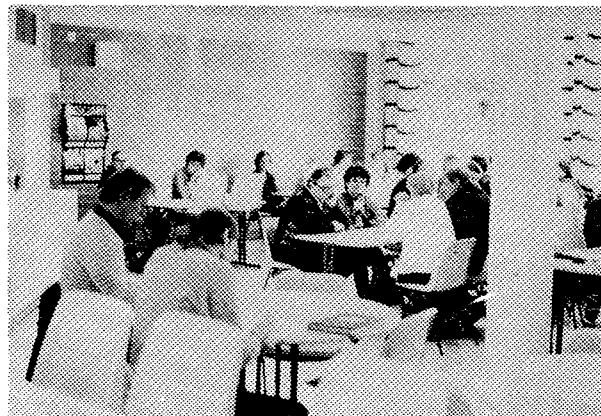
puheenjohtaja:	Esa Pitkälä
varapuheenjohtaja:	Rainer Nordlung
sihteeri:	Matti Blomster
varasihteeri:	Elli Laaksonen
taloudenhoitaja,	
jäsenkirjuri:	Jorma Liho
jäsenet:	Aino Erkkilä
	Vilho Lankinen
	Unto Saariola
	Ilmo Ranne
	Vilho Lehti

Vuosikokouskahvit kastamisineen kokousväelle tarjosi Jyllin kauppa.

Kaikissa kylämme yleistä ilmettä, palvelujen lisätarvetta, valaistusta jne. koskevissa asioissa toivomme Sinun, yhdistyksemme jäsen, ottavan yhteyttä johtokuntamme jäseniin. Yhteisissä asioissamme koamme määrääjain asiakokonaisuutemme yhdeksi nipuksi ja otamme yhteyttä eri viranomaisiin ja yhteisöihin - miellyttävämmän Kyläsaaren aikaansaamiseksi.

Kokousväkeä Kyläsaaren koulun uudessa ruokalassa.

Puheenjohtaja Pitkälä ja sihteeri Blomster keskittyneinä kokouspaperien tutkintaan.

OPTIKKO NORDLING

PORI - Itäpuisto 5 - ☎ ★ (939) 412 335

**HESSULLA
ON JAUHO-
PEUKALO ...**

**... JA TUOTTEESSA ON
KOTOINEN MAKU!**

Kyläsaari
puh. 486 466

Mehiläisprofeetta Sakari Palomäki:

Ihmisen hyväksi - mehiläinen

Kautta historian on ihminen ollut kiinnostunut mehiläisyhteiskunnan elintapojen salaisuuksista. Hunaja ja halu oppia tuntemaan mehiläisten elämää ovat tärkein syy miksi mehiläisiä hoidetaan.

Mehiläinen on täysin riippuvainen kasvikunnasta, sen energiarehuna on kasvien erittämä mesi ja muut valkuaistuotteet. Yhteistoiminta luonnossa rakentuu mehiläisten ja toisaalta kasvien ravintosuhteisiin. Maatalouden voimakas kehittyminen on tuonut tullessaan myös kolmannen tärkeän syyn mehiläisten hoitamiseen: vain mehiläisten avulla on mahdollista turvata monien viljelykasvien sekä hedelmä- ja marjakasvien tehokas pölytys.

Hyönteismaailmassa on toki muitakin pölyttäjiä kuin mehiläinen, vieläpä tehokkaampiakin. Niiden elämäntavat ja suvunjatkamismekanismit eroavat kuitenkin tuntuvasti mehiläisyhteiskunnan toiminnoista. Tästä johtuen ne eivät voi määrällisesti eivätkä ajallisesti kilpailla mehiläisten kanssa.

On laskettu, että mehiläisten tuottama välillinen hyöty on 10-15 kertaa suurempi pölytyksen ansiosta, sekä kotipuutarhoissa että muilla pölytystä vaativilla viljelykasveilla. Myös monen luonnonkasvin olemassaolo on hyönteispölytyksen varassa. Ilman kukkivia kasveja ei olisi mehiläisiä, toisaalta voidaan todeta, että ilman mehiläisiä ei meillä olisi myöskään monia kasveja. Pölytyksen tuottama sadonlisäys on siis tuntuvasti suurempi arvoltaan kuin mehiläisten tuottama hunajan ja vahan arvo hoitajalle. Mehiläinen ei ole lemmikkieläin ja sen suhtautuminen meihin ihmisiin on samanlainen, olipa kysymyksessä sitten niiden hoitaja tai ei. Sen toiminnat ohjautuvat synnyntäisten vaistojen varassa, joita hoitaja sitten parhaansa mukaan pyrkii ohjaamaan, niin ettei pahemmin joudu ristiriitaan tämän luonnon kehittämän järjestelmän kanssa. Yhteistyötä tarvitaan tässäkin harrastuksessa.

Satakunta on perinteisesti vanhaa mehiläishoito- aluetta maassamme. Myös tänä päivänä mehiläishoidolla on vankka jalansija maakunnassamme. Porin kaupungin alueella tiedetään tätä harrastusta harjoitetun jo pitkään. Vuonna 1911 pidettiin Vähärauman kylässä ensimmäinen mehiläisten hoitoa käsittelevä kurssi. Kurssin pitäjänä oli silloisen Satakunnan maanviljelysseuran maatalousneuvoja Kalle Juhola Köyliöstä.

Kalle Juholaa voidaan oikeutetusti pitää mehiläishoidon alkuunpanevana voimana Satakunnan alueella. Hän tuli tunnetuksi monista hoitokursseistaan ja esitelmistään. On hyvin mahdollista, että 30 kurssilaisen joukossa on ollut myös kyläsaarelaisia. Valitettavasti Kyläsaaren alueelta ei ole ollut käytävissä perusteellista tietoa mehiläishoidon varhaisvaiheista. Mieleen tulee kuitenkin sellaisia nimiä kuin Kajander, Kivenruusu ja isäni August Palomäki, joka ehti vaikuttaa täällä runsaan kymmenen vuoden ajan muutettuaamme mehiläisinemme Kokemäeltä v. 1939.

Näistä ajoista nykypäivään on mehiläishoidossa tapahtunut voimakas muutos- ja kehitymisprosessi, kuten yhteiskuntaelämän muillakin harrastus- ja ammattialoilla. Kuluttajatottumukset ovat kehittyneet ja muuttuneet. Hunajaa ei käsitetä enää pelkkänä lääkkeenä, vaan elintarvikkeena.

Kyläsaari on tullut tutuksi vuosien varrella monelle mehiläishoitajalle, ei ainoastaan Porin kaupungin alueella, vaan myös kauempana sen ulkopuolella. Tämä harrastus ei ole osoittanut laantumisen merkkejä, päinvastoin, uusia yrittäjiä on tullut mukaan. Jos verrataan sisämäään ja Kyläsaarella olevan mehiläistarhan tuotosta toisiinsa, jäämme selvästi häviölle edullistenkin sääolojen vallitessa. Maa on täällä ravinneköyhää, kuten Pohjanlahden rannikko yleensä, myös luonnonvaraisen kasvien määrä on rajoitetumpi kuin sisämaassa. Mutta jos intoa ja tarmoa riittää (ja sitä on mehiläishoitajalla oltava), niin pelissä pysyy mukana. Kun mehiläistarhat sijaitsevat Launasissa, Reikossa, Kivillä, Järvikulmalla ja kylän keskustassa jakaantuvat pölyttäjät tasaisesti eri puolille kyläämme. Tulokset näkyvät varmasti syksyn omena- ja marjasadoissa.

**Mikäli hyvien ilmojen haltija suo,
järjestää Kyläsaaren Kiinteistönomistajat jälleen**

JUHANNUSJUHLAN

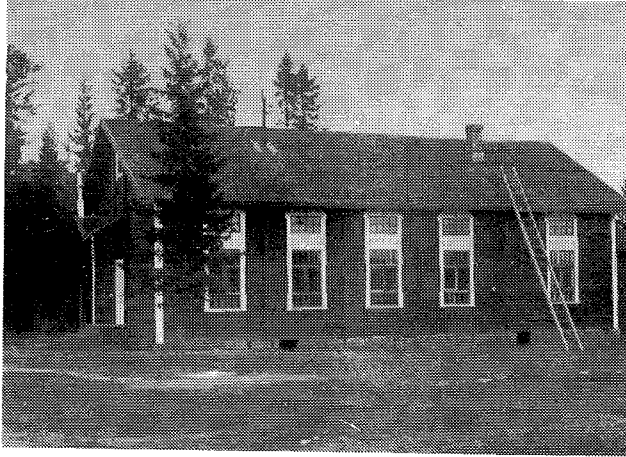
Launaisten rannassa

**Tanssitaan, kisaillaan, seurustellaan
Huvitoimikuntamme tiedottaa tapahtumasta
tarkemmin juhannuksen lähestyessä.**

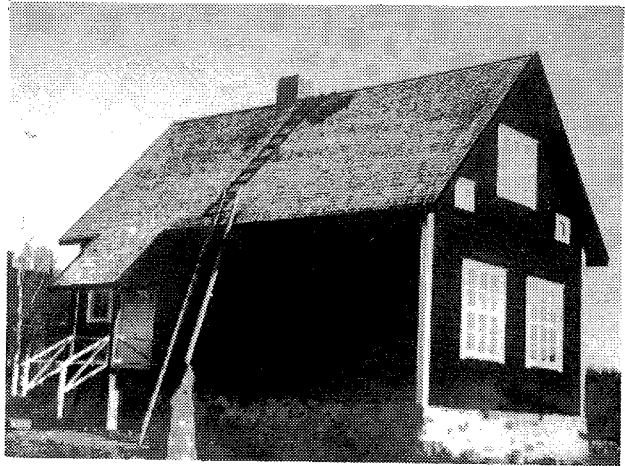
Muistoja menneiltä ajoilta

Lehdessämme piti julkaista laajahko artikkeli Kyläsaaren kaavoitustilanteesta. Mutta monet käytännön vaikeudet estivät meitä saamasta ko. artikkelia valmiiksi lehtemme painohetkeen mennessä.

Pahoittelemme asiaa ja palaamme kaavoitusasiaan lehtemme seuraavassa numerossa. Kaavoitusartikkelin paikalla julkaisemme mm. allaolevan kuvasarjan paikkakuntamme vanhoista rakennuksista.

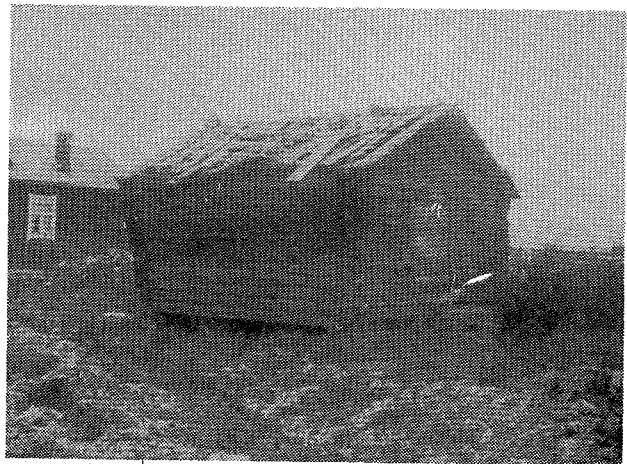
Kyläsaaren entinen rukoushuone

Kyläsaaren alakoulu. Koulu lopetettu.

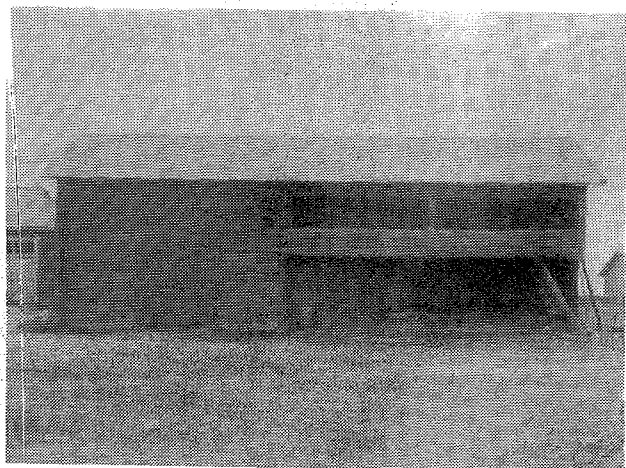
Kleemolan navetta

Fiina Rosnellin "puuri" eli aitta v. 1910

Hankosen asunto vuodelta 1928

Langenin luhtirakennus

Pentti Korhonen

Meidän koulumme

Kansanopetuksella on Suomessa niinkuin muuallakin maailmassa oma historiansa. Sen kehitystä ovat säädelleet niin yhteiskunnan muuttuneet olosuhteet ja tilanteet kuin myös oivallettu tarve kehittää kansalaisten oppimista kulloinkin hyväksi havaittujen tarpeiden ja suuntaviivojen mukaisesti.

Kokemäensaareen kuuluva Kyläsaaren kyläyhteisö koki lainsäädännön edellyttämän, merkittävän tapahtuman vuonna 1989, kun annettu piirijakoasetus velvoitti kunnat jakamaan alueensa koulupiireihin ja perustamaan kuhunkin piiriin koulun. Näin sai alkunsa myös silloisen Porin maalaiskunnan Kokemäensaaren kansakoulu, joka tänä päivänä tunnetaan Porin kaupungin Kyläsaaren ala-asteen kouluna.

Koulu vietti 80-vuotisjuhlaansa 25.11.1979, sillä koulutyö aloitettiin 12.10.1899. Niinpä koulu onkin vanhin entisen Porin maalaiskunnan kouluista, joista kaikista tuli Porin kaupungin opinahoja vuonna 1967 suoritettun kuntaliitoksen yhteydessä.

Moninaiset ovat ne vaiheet ja tapahtumat, jotka kansanopetus Kyläsaaressakin on läpikäynyt. Puuttumatta koulun alkuvuosikymmenien värikkäisiin ja monivivahteisiin tapahtumiin mainittakoon kuitenkin joitakin viimeisten vuosikymmenien tapahtumia.

Oppilasmäärän lisääntyessä kävivät koulun tilat 1950-luvulla ahtaiksi huolimatta siitä, että osa opettajien asunnoista oli muutettu luokkahuoneiksi. Niinpä kesällä 1955 kunnanvaltuusto hyväksyi koulun johtokunnan valmisteleman esityksen rakentaa erillinen opettaja-asuntola sekä 6-luokkainen koulurakennus. Opettaja-asuntola valmistuikin vuonna 1958, mutta laki kansalaiskouluista aiheutti sen, että Kyläsaareen rakennettiin vuonna 1960 valmistunut yhteinen koulurakennus, josta kansakoululle varattiin viisi luokkahuonetta.

Kansalaiskoulun oppilasmäärän jatkuvasti lisääntyessä koulu alkoi "vallata" ns. puukoulun tiloja. Tämä "valtaus" jatkui kiihtyvästi peruskoululainsäädännön myötä, ja niinpä nuorimmat oppilaat joutuivat monien vuosien aikana käymään kouluun erilaisissa tilapäistiloissa. Tilanteeseen saatiin hetken helpotus nykyisen ala-asteen rakennuksen valmistuttua keväällä 1974. Rakennuksessa oli ja on edelleenkin kuitenkin vain neljä varsinaista luokkahuonetta. Meri-Porin yläasteen tilatarpeen lisääntyessä jouduttiin luokkakäyttöön ottamaan mm. koulun eteisaula, ryhmäluokka, juhlasali sekä useina vuosina ulkopuolisiakin tilapäistiloja kuten kirjasto, opettaja-asunnot, seurojentalo, työväentalo, autotalli ym.

Vuonna 1967 toimintansa aloittanut kouluneuvosto sekä koulun opettajat turhautuivat tilojen säännölliseen tilapäisyyteen ja "pommittivat" mielipiteillään ja kirjelmillään kouluasioista päättäviä kaupungin elimiä monien vuosien aikana. Ratkaisevaa taustatukea saatiin koulupiirin oppilaiden vanhemmilta. Niinpä vihdoin syksyksi 1983 valmistui uusi liikunta-juhlasali. Tämä helpotti tilanpuutetta huomattavasti, sillä uuden rakennuksen yhteyteen rakennettu oppilasruokala mahdollisti entisen ruokala-keittolan muuttamisen yläasteen tiloiksi ja vapautti vanhan juhlasalirakennuksen ala-asteen käyttöön. Näin saatiin ala-asteen käyttöön kolme uutta opetustilaa ja niitä onkin nykyisin seitsemän, mitä myös koulun perusluokkien määrä edellyttää.

Kyläsaaren koulupiirin oppilasmäärä on nykyisin n. 190, mutta heistä yli 30 käy Ulasoorin ala-asteen koulussa, johtuen lähinnä menneinä vuosina vallinneesta Kyläsaaren koulun tilanpuutteesta. Tällä hetkellä oman piirinsä koulua käy 154 lasta, joilla kaikilla on tyydyttävät luokka- ja opiskelutilat. Keskiuurena ala-asteen kouluna Kyläsaaren koulu tarjoaa niin oppilailleen kuin heidän vanhemmilleenkin tutun ja turvallisen kouluyhteisön, missä kunkin perheen ja lapsen yksilölliset ominaisuudet ja erityistarpeet pyritään mahdollisimman tarkoin ottamaan huomioon ja havaitut epäkohdat lapsen henkisessä ja fyysisessä kehityksessä ajoissa korjataan ja eliminoimaan.

Vastuun lasten kokonaisvaltaisessa kehityksessä ja kehittämisessä sekä ulkoisten olosuhteiden parantamisessa kantavat opettajienohella lasten vanhemmat. Kyläsaaren ala-asteen koulupiirin oppilaiden vanhemmat sekä heidän edustajansa, kouluneuvosto, ovat aktiivisella ja tehokkaalla toiminnallaan aikaansaaneet hyvin toimivan kouluyhteisön, jossa jokaisella oppilaalla ja muilla kouluyhteisön jäsenillä on tasa-arvoinen, henkisesti ja fyysisesti turvattu asema.

Muotokuva Pertti Korhosesta:

Hän syntyi 20.11.1926 ja valmistui opettajaksi Jyväskylältä vuonna 1951. Kyläsaaren koulun luokanopettajaksi ja johtajaksi hän tuli vuonna 1952. Työn ohella hänen sydäntään lähellä on kuorolaulotoiminta, eräretkeily (lähinnä Lapissa), kesä- ja talvikalastus sekä leppoisa haitarin soittaminen.

Tärkeänä osa-alueena koulua käyvien lasten lasten seurannassa on heidän terveydentilastaan huolehtiminen. Lähes päivittäin ilmenee tarvetta terveydenhoidollisiin toimenpiteisiin. Pienet kolhut ja haavat hoidetaan välittömästi lääkekaapin suomin mahdollisuuksin, mutta epidemian tai muun taudin aiheuttama "huono olo" aikaansaa välittömästi sen, että pääsee terveydenhoitajan puheille. Tämä onkin Kyläsaaren koulussa onnellinen olotila, sillä niin terveydenhoidon kuin hammashoidonkin toimitilat ovt koulun kiinteistöissä ja näinollen ovat ensiapu ja lainsäädännölliset terveystarkastukset välittömästi saatavissa.

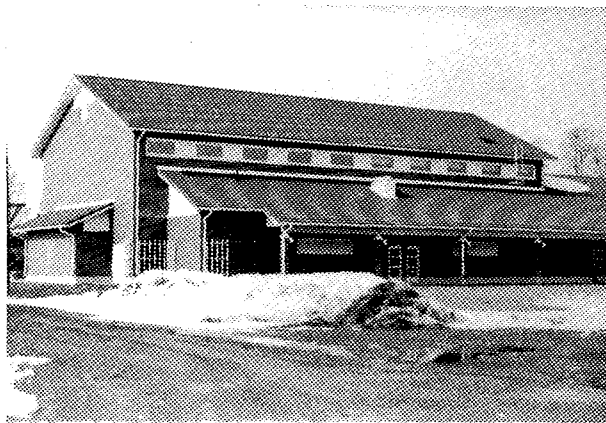
Aina on oppilaita, joilla on erityisvaikeuksia puhumisen, lukemisen tai kirjoittamisen suhteen. Kyläsaaren ala-asteen koulussa on k.o. opetus järjestetty säännöllisesti toistuvaksi niinkuin muissakin Porin kouluissa.

Ruokailu on ikäänkuin kummajainen Kyläsaaren ala-asteella. Koulun nimissä on rakennettu liikuntasali ja oppilasruokala, mutta oppilaat syövät edelleen luokissaan. Pyrkimyksenä on päästä ruokailemaan "omassa" ruokasalissa, jonka nyt kansoittavat Meri-Porin yläasteen oppilaat, joille kyllä on jo rakennettu ruokala ja liikuntasali Pihlavan Rieskaalan lukion yhteyteen. "Aika näyttää, missä syödään".

Koulun toiminnan perusedellytyksiä on monia: koulun tehtävän ymmärtävät aktiiviset vanhemmat, heidän evästämänsä positiivisesti innokkaat oppilaat, oikein valittu ja aktiivinen edustajisto (kouluneuvosto/johtokunta), vastuunsa tuntevat opettajat sekä koulutyön merkityksen tiedostavat koulun toimihenkilöt. Kyläsaaren ala-asteen toimihenkilöt, talonmies ja muu henkilökunta ovat hoitaneet tehtävänsä tavalla, mistä on "vaikea paremmaksi panna". "Kun ei ole kitkaa, ei mikään kuumene".

Lukuvuodesta 1985-86 voimaantuleva uusi peruskoululaki tuo koulun käyntiin merkittäviä muutoksia, joista tärkeimmät ovt johtokuntien perustaminen kouluneuvostojen tilalle sekä oppilaiden pienryhmiin jakamiseen vaiuttava tuntikehysjärjestelmä. Johtokuntien jäseniä ei ole Porissa vielä valittu, mutta lähiaikoina valittavien jäsenten valtuudet muuttunevat lähinnä rahankäyttöön liittyvissä asioissa. Ns. tuntikehysjärjestelmä antaa kouluille entistä suuremman mahdollisuuden jakaa oppilaat koulukohtaisen tarpeen mukaan mielekkäisiin ja hyödyllisiin pienryhmiin entisten oppilasmäärältään tarkkojen ryhmäjäkosääntöjen sijaan.

Vaikka Kyläsaaren ala-aste toimii osittain samoissa tiloissa Meri-Porin yläasteen kanssa (uusi liikuntasali), tuntevat ja tiedostavat kouluasioita lähellä olevat, niin oppilaiden vanhemmat kuin opettajatkin koulun Kyläsaaren ja Uusiniityn oppilaiden turvallisenä kyläkouluna, sillä olipa kysymyksessä urheiluseurojen vilkas toiminta, erilaisten yhteisöjen järjestämät kokoukset ja tilaisuudet tai yksityisten henkilöiden anomukset, aina on löytynyt ja löytyy lupa ja riittävät, monipuoliset tilat erilaisten tilaisuuksien järjestäjille. Kyläsaaren ala-asteen koulu on, niinkuin jokainen koulu käyttäjilleen, MEIDÄN KOULU, joka siellä opiskeleville pojille ja tytöille pyrkii antamaan vahvat eväät elämälle - tietoa, taitoa, turvallisuutta ja rauhantahtoa.

Kyläsaaren koulun uudet liikuntatilat ovat tuoneet miellyttävän lisäpiristeen etenkin talvikauden liikuntamahdollisuuksiin kylässämme.

Keskittyminen koulupäivään on alkanut.

Pentti Korhonen - neljäs vuosikymmen menossa Kyläsaaren koulun isähahmona.

Terttu Mattila:

Hyvä fyysinen kunto - tie nautinnolliseen elämään

Kun ostamme kotiimme jonkin uuden kojeen tai laitteen, luemme tarkoin sen käyttöohjeen, ettemme virheellisellä käytöllä rikkoisi kallista hankintaamme. Kun autoilija tai traktorimies kuulee ajokistaan jonkun tavallisuudesta poikkeavan äänen, ottaa hän heti selvää, mistä se johtuu ja toimittaa koneensa huoltoon. Meillä jokaisella on itsessämme "kone", joka on monin verroin arvokkaampi kuin kaikki itsellemme hankitut laitteet. Mutta miten välinpitämättömästi itseemme suhtaudummekaan!

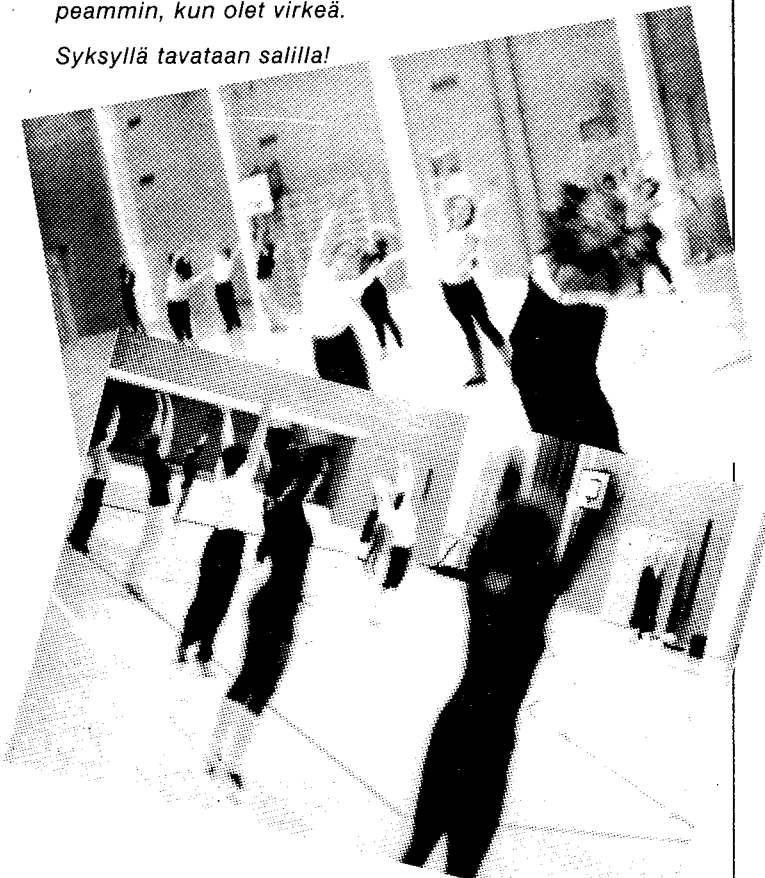
Nykyaikana automaatio, teollistuminen ja kaupunkimainen elämäntapa eivät ole yksistään työpaikkojen kiusana, vaan ne seuraavat meitä myös kotona. Jopa liikkumista estävä muoti kiusaa varsinkin meitä naisihmisiä vapaa-aikanammekin. Valmiutemme liikkua rappeutuu. Itsesuojeluvaistomme lakkaa vaaroittamasta meitä, rasitumme liikaa, jopa sairastumme. Vastä tällöin havahdumme siihen, että jokin on tehtävä.

Liikunta kuuluu ihmisen perustarpeisiin. Lapsi tyydyttää liikunnantarpeensa vaistomaisesti. Toisin ovat asiat aikuisten kohdalla. Olemme luonnostamme laiskoja ja yritämme päästä kaikesta helpolla. Haluamme olla tehokkaita, jännittämme, sairastumme, on pakko levätä. Kierrämme ajatuksinemme ja toimintoinemme kehää, mikään ei onnistu, koska voimia ei ole. Tämä on elimistömme lähettämä hätämerkki, johon olisi suhtauduttava vakavasti. On aika "huoltaa" itseemme.

Parhaita keinoja tähän on liikunta yleensä ja varsinkin voimistelu. Se saa meidät harjoittamaan lihaksiamme, venyttämään niitä, jolloin aineenvaihdunta vilkastuu, kuona-aineet poistuvat ja kiputilat laukeavat. Tavallisesti käytämme vain niveltemme keskiosia, jotka kuluvat rasituksesta. Voimistellessa teemme laajoja liikeratoja, käytämme myös ääri-osa, parannamme nivelten liikkuvuutta.

Kyläsaaren naiset ovat harjoittaneet kuntovoimisteluä koko Kajastuksen olemassaoloajan, reilut kolmekymmentä vuotta. Nyt kun saimme uuden liikuntasalin, ulkonaisetkin puitteet ovat mainiot. Musiikki siivittää ja tehostaa liikkeitä. Jokainen voi lähteä mukaan rentoutumaan ja kohentamaan kuntoa. Kukaan ei ole liian vanha, liian lihava tai liian ruma eikä edes liian nuori kuntovoimisteluun. Ja jokainen osaa! Kukaan ei voi huolehtia sinun kunnostasi, sinun on tehtävä se itse. Kotityötkin sujuvat nopeammin, kun olet virkeä.

Syksyllä tavataan salilla!

Kajastuksen naisten vauhdikas jytäjumppaharjoitus meneillään koulun liikuntasalilla. Harjoituksissa ohjaajina toimivat Tuija Sjöholm ja Anneli Johansson.

Sinun lähikauppasi
kylän keskustassa.
Joka päivä edullisia
tarjouksia ja laadukkaita
tuotteita.

PIKAPANKKIMME PORISSA
palvelevat maanantaista lauantaihin

- * Gallen-Kallelankatu 9
- * Itäpuisto 7
- * Satakunnankatu 39
- * Yrjönkatu 10

**SATAKUNNAN
SÄÄSTÖPANKKI**

**PORIN SUOMALAINEN
SÄÄSTÖPANKKI**

pop φ
PORIN SEUDUN OSUUSPANKKI

RV RAKENNUS VUORENPÄÄ OY

Satakunnankatu 33-35 A, 28 130 PORI 13 Puh. 939-412 582

Sisustajan uusiin erikoisliike Porissa

• TAPETIT: paljon uusia
malleja ja sävyjä

• MAALIT
• PARKETIT • MATOT

SISUSTUS HARHIO

KESKUSKARTANO, PORI, PUH. 414 998 ja 414 997

Ent. Alpo Niskanen

**KIVIVEISTÄMÖ
LENNART DICKMAN**

Kyläsaari, puh. 486 075

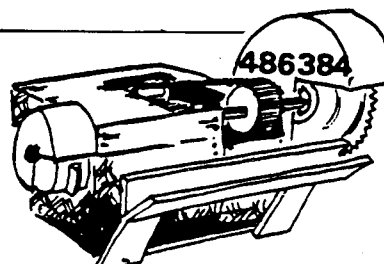
TULLAAN TUTUIKSI!

UNION ULASOORI
Mäntyluodontie
28760 PORI

AH-NEULE KY

Uusi osoitteemme
Katariinankatu 30
(Äestäjänkadun puolella)
puh. 414 960

LASSEN KLAPI

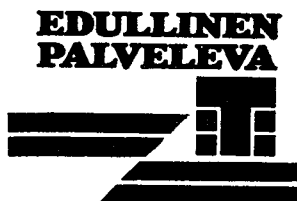
Palvelemme:
arkisin 17-22
sunnuntaisin 12-22

TUOMELAN KIOSKI KY

puh. 486 604

**Puutavaramyynti
LAURI LAURILA**

puh. 486 010

**Kyläsaaren
Talouskauppa** © 486 086

Mentäskö linja-autoll kaupunkii?
Ja mikä ettei. Kyläsaarest se maksaa
50 matka sarjalipull vaa **38 p/km.**

PORIN LINJAT OY

KYLÄSAAREN BAARI

puh. 486 115
om. Else Selin

Avoimna joka päivä
klo 11.00-21.00

KALALIIKE

A. Haanpää

PORI
KYLÄSAARI

PUH. 486 095
486 468

Autokorjaamo ja -maalaamo

I. ROSNELL

puh. 486 508

Kampaamo Lola Silfver

*Osuuspankin talo
Kyläsaari, puh. 486 782*

Seppo:

Pakina Tikistä

Keskellä kylää noin viisikymmentä metriä Yrjö Putton asuksesta etelään on pieni kumpare kiviröykkiö ja joku nurkkakivi pienten peltotilkkujen keskellä. Nykyään pellot kasvavat nuorta männikköä. Siinä oli ennen Tikin tölli. Vanha-Tikki, entinen ruotusotamies, oli nähnyt keisarinkin Parolan nummella, ja hän oli Boeliuksen talon torppari.

Sanottiin, että Tikissä oli noidanvikaa. Torppaan kuului ruismaa Yterintien varressa. Syksyllä, kun ruis oli jo leikattu ja se oli kuhilailla, Tikki huomasi, että hänen kuhilaistaan oli pois sitomia. Tikki teki taian ja manasi: "- ei se terveillä jaloilla kulje, joka minun kuhilaillani on varkaissa käynyt." Niin myös kävi: naapuri, joka asui ruishalmeen lähellä kulki keppien kanssa lopun ikäänsä.

Boeliuksen isäntä väitti, ettei Tikki tee taksvärkkejä ja alkoi häätää Tikkiä pois torpastaan, mutta Tikki sanoi, ettei hän mihinkään kottoos lähr. Kerran kumminki, kun Tikki tuli kalasta kotiin muurit oli rikottu ja klasit oli pois - Boeliuksen isäntä oli trenkeis kanss ollu asial.

Silloin Tikki pahotti mieles ja kirosi mahtavan kirouksen: "- ei sun poikas eikä jälkeläises sun mantaaleitas asu eikä hallitse kos tommosen työn teit." Tikin töllin hirret siirrettiin Mäkitalon maalle, sama tölli, jossa myöhemmin asui mm. Karvisen Emppu.

Steenruusi piti alkaa asumaa Tikin paikkaa ja uuden pirtin hirret oli jo tuotu paikalle, mutta jostain syystä se sitten pystytettiin Yterintien varteen, olisikohan ollut Tikin ruishalmeen paikkeilla.

Myöhemmin Tikin poika lunasti torpan maan omakseen ja rakensi pirttinsä eri paikkaan kuin missä vanhan Tikin tölli oli ollut. Pirttiviljelys oli siihen aikaan tuottoisaa, niinpä Tikin pojallakin oli kuusi, seitsemän poikaa ja jälkeläisiä asuu edelleen keskuudessamme ja ympäri maailmaa aina Amerikoita myöten.

Jäsenluettelo keväällä 1985

Jos nimiäsi ei löydy oheisesta listasta, et kuulu yhdistykseemme. Liittyminen joukkoomme edellyttää SINULTA yhteydenottoa jäsenkirjuriimme (puh. 486 496) tai johonkin johtokunnan jäseneseen.

Kyläsaarelainen, ole aktiivinen - liity yhteiseen yhdistykseemme!

1. Aaltonen, Aulis	36. Jämiä, Mikko	71. Miettinen, Toivo	106. Ruokolainen, Reino
2. Aremaa, Jorma	37. Kaapeli, Irma	72. Mäkelä, Heikki	107. Saarinen, Aino
3. Aronen, Antero	38. Kalliokoski, Alpo	73. Mäki, Taisto	108. Saariola, Unto
4. Blomster, Erkki	39. Karhunen, Jaakko	74. Naskali, Valto	109. Sainio, Hilikka
5. Blomster, Matti	40. Kaski, Arvi	75. Nevala, Toivo	110. Sandelin, Pentti
6. Borisoff, Veikko	41. Ketola, Mauri	76. Niemelä, Felix	111. Santanen, Pauli
7. Brander, Matti	42. Kitkala, Pentti	77. Niemelä, Sven	112. Seittinen, Olavi
8. Corell, Maija-Kaisa	43. Kivistö, Mauno	78. Niinivirta, Raimo	113. Siirtinen, Eero
9. Ek, Joel	44. Koivukangas, Pentti	79. Niiranen, Paavo	114. Sillanpää, Antti
10. Ekholm, Matti	45. Korhonen, Pentti	80. Nirhamo, Juhani	115. Sinisalmi, Martti
11. Elo, Eino	46. Koski, Pekka	81. Nordling, Aki	116. Sironen, Veikko
12. Eriksson, Vilho	47. Kostensalo, Raimo	82. Nordlund Ky, R ja R	117. Soini, Eila
13. Erkkilä, Aimo	48. Kottonen, Sirkka	83. Nordlund, Raimo	118. Stenbacka, Väinö
14. Fager, Helmi	49. Laaksonen, Jarmo	84. Nordlund, Rainer	119. Suojanen, Esa
15. Frangen, Olavi	50. Laaksonen, Markku	85. Nordlund, Reino	120. Syrjälä, Alpo
16. Friman, Seppo	51. Laalo, Erkki	86. Nylund, Antti	121. Syrjäläinen, Eino
17. Haanpää, Aimo	52. Lahdenperä, Eino	87. Ollonqvist, Rauha	122. Tamminen, Pentti
18. Haapanen, Antti	53. Lahtinen, Martti	88. Pakarinen, Heikki	123. Tenhonen, Eino
19. Haapasaari, Kari	54. Lankinen, Vilho	89. Palomäki, Sakari	124. Toivonen, Aimo
20. Hankonen, Arvi	55. Latva, Eino	90. Peltomaa, Martta	125. Tuomela, Veikko
21. Harju, Tauno	56. Laurila, Pentti	91. Peltomaa, Olavi	126. Tuomela, Viljo
22. Heino, Leila	57. Lehti, Bertta	92. Piirainen, Jorma	127. Tuominen, Aarne
23. Heinonen, Pekka	58. Lehti, Tauno	93. Pitkälä, Esa	128. Törnqvist, Kauko
24. Henttinen, Seppo	59. Lehti, Vilho	94. Pukaralammi, Kalle	129. Uhlbeck, Leevi
25. Hiihto, Rauha	60. Leino, Voitto	95. Pääkkönen, Eino	130. Urholin, Reijo
26. Hissa, Heikki	61. Lengman, Taisto	96. Pöllänen, Aino	131. Uusitalo, Seppo
27. Huhtanen, Antti	62. Lepistö, Matti	97. Pöllänen, Pertti	132. Uusitorppa, Frans
28. Huokko, Arvi	63. Lepistö, Toivo	98. Raita, Pentti	133. Vaarapalo, Ensio
29. Hyytiäinen, Lasse	64. Liho, Jorma	99. Ranne, Ilmo	134. Vaippala, Emil
30. Inberg, Ismo	65. Lilja, Ilkka	100. Rantala, Hilikka	135. Venho, Veikko
31. Jalava, Tuija	66. Lindfors, Werner	101. Rantanen, Ari	136. Viljanen, Saimi
32. Johansson, Aila	67. Loven, Asko	102. Reuna, Alarik	137. Virtanen, Jorma
33. Johansson, Osmo	68. Malmivuori, Juhani	103. Rosengren, Aarne	138. Vuorenperä, Veikko
34. Juhola, Esa	69. Mantere, Arvi	104. Rosnell, Ilmo	139. Vyyryläinen, Erkki
35. Jylli, Matti	70. Mattila, Pentti	105. Rosnell, Jaakko	140. Vääntinen, Markku